

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків

Подати число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о 5½ год пополудни

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хоруничини). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
3) с. від стрічки.

По „галицьких розправах“ в парламенті.

Дві «галицькі розправи», які заняли аж чотири засідання державної ради, а іменню одно засіданє заповнила справа оснований руско-українського університету, а три засіданя справа хліборобського страйку — кинули чи мало яркого світла на наші відносини. Під тими снопамі промінів, якими бесідники старали ся освітлити темні і маловісні ширшому світові закутні галицької господарки, підійс ся образ «галицької нужди» в своїй цілій невідрадності.

З об'єктивного становища виходячи, треба сконстатувати, що речники руского народу, так в справі руско-українського університету, як і хліборобського страйку, опирали ся в своїх виводах на реальних фактах і датах, які навіть «урядові виясненя» не могли заперечити, хотий в більшій часті їх обходили, або уменшували. З польської-ж сторони страчено зовсім міру в своїй тактиці. В промовах польських бесідників, чогож там не було: і пригадка «спульної ойчизни» та вязів крови, і погорда до всього, що руске та відношенє давної і сучасної гвидамаччини і відкликуванє до місці опікування ся та допомагання рускому народови і завзяті грозиби «народового егоїзму» і екстермінації; одні називали Русинів «почтивим, побожним людем», другі малювали руский люд дивним, злодійским, безсвістним елементом, одні бідкали над єго нуждою та признавали потребу унормованя ціни за працю, а другі казали, що не треба ліпше платити, бо бараболя не є дорога, якою живить ся руский мужик, та він вже і вдоволений, як має на зиму картофлі і трохи грисю!

На тім нестрім тлі вирізала ся найзнатійше промова Гломбінського своїм безстыдним цинізмом, з яким метала на всі сторони очернюючими, безосновними та денунціаторскими обидами, зібраними з гакатистичних, брехливих статей Dziennik-a polsk-ого, та своєю бездонною ненавистю супроти Русинів розкрила задушевні почутя тих масневських представителів польского Кола, які були браву і складали гратуляції Гломбінському, хотий самі медоточивими словами промовляли про згоду спільного життя, традицій і цілий обих братних народів.

Польска праса підносить промову сего «демократичного гакатиста» до значіння політичного факту, але врежінє єго слів в палаті на послів чужих народностей було дуже мале, а на позакраву прасу зовсім лихе.

Ось що пише Neue freie Presse про промову проф. Гломбінського: «Головного бесідника дня доставив польський клуб в особі проф. Гломбінського, котрого промову дуже рісно оплескувала шляхта. Та пос. Гломбінський поповнив той нетакт, що хотів за багато доказати, а тим самим ослабив і те, що хотів доказами лише скріпати. Слухаючи єго промову, треба б хіба думати, що в Галичині не Русини єуть покритивдені, а Поляки. В се не вірять мабуть сам Гломбінський і сему не повірять також ніхто другий. Так приміром оповідав Гломбінський, що урядники, котрі єуть Русинами, мають ліпші услівя авансу ніж Поляки, а на доказ навів, що один радник висшого суду перескочив на радника двору тому, що найвисший трибунал потребував одного Русина референта! Полякам було-б розумійше не говорити о таких річах,

бо чейже знає і проф. Гломбінський, що багато урядників в місцях центральних завдячує своє становище лише тому, що єуть Поляками. Так само не було розумно, робити заміт Русинам, що змагають до самостійної України. Можливе, що таку мрію мріють вже тепер на серію які рускі студенти. Та проф. Гломбінський буде певно свого товариша Дзедушицького вважати не за студента, а реального політика — отже нехай і вищукає собі єго промову про ягйлоньську ідею, де той поставив відбудованє Польні як польську програму. Що значать ягйлоньські ідеї, п Гломбінський мусить знати. То єдно є певне: З цілостю Австрії є так само немислиме зреалізованє ягйлоньських ідей як і мрія самостійної української держави».

Так отже вже поминувши те, що опінію в австрійській прасі маємо за собою, «галицькі розправи» дали почин до двох справ, які вже тепер не зійдуть з кветні дня. Так основанє руско-українського університету, як і санація економічних відносин в хліборобстві, хотий на разі переголосовані і відложені, здобули собі немов право горожанства у віденським парламенті. А коли польска праса тіпнить ся з мнимою неудачі Русинів, то тіпнить ся передчасно, а може навіть і лише... повірно.

Справа руско-українського університету в раді державній.

ПРОМОВА пос. РОМАНЧУКА.

Висока палато!

З бесідників, які нині занимали слово, заявили ся Єго ексцелленція пан міністер просвіти і речник польского Кола против наглости внесеня взглядно против заснованя руского університету у Львові. Між тим пан міністер просвіти найшов слова признаня так для руских професорів, як для руских студентів і за ті слова я можу лише заявити мою дяку. Однак заміти, які він підніс що до основаня руского університету, почивають властиво на непорозуміню. Пан міністер просвіти думає, начеб розходило ся о се, сейчас оснувати повний руский університет. Сего ми не домагаємо ся в нашім наглім внесеню (Т а к є!) Хочемо ним лише те осягнути, щоби поки-що в засаді була признана конечність основаня руского університету. Правда, що має ухваленим бути закон про основанє руского університету, але не те, щоби руский університет сейчас, або, як звикли висловляти ся, через ніч став активований. Активованє руского університету, а єго основанє, — се дві ріжні річи. Закон має забезпечити основанє руского університету а активованє має збути ся поволи, як я про се вже згадував кілька разів в мойй промові, і тому є нестыійними заміти що-до великих грошевих видатків, дальше що-до обсаджєня усіх катедр відповідними мужами науки, бо активованє має наступити крок за кроком після міри можности.

Що дотичить речника польского Кола, то він приніс мені розчарованє, а властиво не приніс єго (с'єміх). На всякий спосіб він поставив себе в суперечности до висказу з тамтого року заступника голови польского Кола, графа Войтіха Дідушицького. Ся суперечність не дасть заперечити ся, не дасть ухилити ся. Коли граф

Дідушицький сказав тоді, що польске Коло хоче заступати ся чи переняти на себе також потреби Русинів, які запоручені їм основними законами держави, то се значило так багато, як ми — мушу се признати, — навіть не надіяли ся від польского Кола. Ми такц не маємо претенсії, щоби польске Коло так дуже заступало ся за наші потреби, ми вже вдоволимо ся, Коли польске Коло не буде противділати нашим оправаданым жаданям і потребам, а тоді також утворять ся ліпші відносини межи обома народами та їх заступниками. Пан речник польского кола потішає нас на будуче; певно се дешеве потішенє! Таку потіху дає ся, коли нехоче ся нічого вишого дати, — тоді каже ся: Так, так, але доперва на будуче! За таку потіху ми дякуємо!

Що дотичить дальших тверджєнь пана речника польского Кола, то їх вже збив в більший часті руский посол пан Барвінський, іменню, що дотичить розвою і плану рускої науки та що дотичить браку професорских сил. Впрочім так в бесіді пана Старжиньского, як також і в бесіді пана міністра просвіти є circulus vitiosus. Завсєгди крутить ся довола сего, чи перше має наступити системізованє катедр, а зглядно основанє університета, а опісля шуканє за професорскими силами, чи перше мають бути відповідні професорські сили, а доперва потім має оснувати ся університет? Ну, я вже раз давнійше в промові при бюджеті на просвітні ціли вказував на те, як можна надіяти ся і жадати, коли нема катедр, щоби мужи, спосібні до обнятя їх, змагали ся кваліфікувати ся на них та старали ся о них. Як можна кваліфікувати ся до чогось, що зовсім не існує? Прецінь мусить перше бути катедра, щоби зголосили ся кандидати до тої катедри!

Що дотичить вказуваня паном послом Старжиньским на розвії польской літератури і науки, то се мені є висвій звіснє і я сего, що він говорив, зовсім не заперечував. Я навіть не хочу твердити, що Русини тепер вже поступили так далеко, як ось були Поляки в році 1871, о скільки розходить ся о утворенє цілого університету. Але пан посол Старжиньський навів також кілька польских імен, а між ними на пернім місці і справедливо на першім місці, бо він був справді окрасою польского університету, пана професора Зьрудловского.

Тут я посьмів би завважати, що тодішна окраса львівского університету висказав ся був дуже горячо за основанє руского університету та за рівноправностю Русинів. (О к л и к и). Тож я бажав би, щоби теперішні панове професори які прецінь признають авторитет пана Зьрудловского, також вступили в єго сліди та заняли супроти Русинів таке саме становище, як він єго занимав. Коли впрочім се правда — я і вповні се признаю — що при основаню польского університету, властиво при перетвореню німецького університету на польський у Львові були під рукою визначні польскі головачі, то з другої сторони не дасть ся заперечити, що було також дуже багато мірноти, яка лише з огляду на конечність прийшла до катедр, що навіть признавали польскі учені, іменню сей пан Зьрудловский, та про що він зробив неодну гірку замітку. Впрочім се також природно, що при основаню наукового заведеня, при першій обсаді університету не всі відділи науки, коли хоче ся обсадити їх всіх нараз, можуть бути обсажені самими вченими. Се прийде з часом, по-

Ялта, 1. падолиста. Цар Микола приймав вчора вечером надзвичайну турецьку місію. О-після приймав членів місії обідом, на якому вві-тост в честь султана.

— Виказ дальших жертводателів на будову церкви в Бикові: Веч. і Впр. оо. А. Кордовский парох в Чорнім Потюці від себе і своїх парохіян 2 К 80 с., І. Юхнович парох в Корчуні 3 К, Д. Колодницький парох в Ягольвиці 2 К, І. Порайко кат. учит. семинарії в Станиславові 2 К, Н. Анастасієвский парох в Сапогові 2 К, о. Бурдяк монах Чира св. В. В. в Жовкві 3 К, Н. Романюк катехит в Городку 2 К, І. Курпак парох в Карлові з скарбони церк. 1 К, гр.-кат. уряд парох. в Козлові 2 К, В. Солевич парох в Космачі 1 К, гр.-кат. уряд парох. в Бахові 6 К 20 сот.

Всім Впр. і Веч. оо. Добродіям складаю сердечну подяку. Прошу ще раз о благосклонні згляди всіх Впр. оо. Добродійв; особливо прошу моїх знайомих, Товаришів з студій і проч. о ласкаву пам'ять на мене, і о щедрі датки на мою церкву, як також о щедрій труд ввєднання жертв в ширших кружках на згадану св. ціль.

За комітет будови: Н. Сенета гр.-кат. па-рох в Бикові, п. п. Медика.

Надіслане.

Спеціаліст ведуг горла і грудий
Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ
довголітній лікар клінічний і заведеня лічногого в Шавниці, ординує постійно у Львові, ул. Кор-няктів ч. І, II пов. (Народний Дім). 11(2-?)

Льоси на сплати місячні в правом до виграних до вло-женю першої рати поручає банковий дім Шіц і Хаєс (Schütz і Chajes) у Львові пл. Марийскі ч. 7. Купно і продаж ефектів, льосів і монет. Ви-плата купонів. Безплатна ревізія льосів і ефек-тів. Проспекти висилає ся оплатно. 6(29—50)

Начерни можна набувати в Ставро-пільській Книгарни у Львові по ціні 2 К за гарно опрavl примірник. (з почт. пересил о 45 сот. більше).
Олекси Кузьми
I. том

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна
Найславнійша програма!
від 17. до 31. жовтня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.
1) Увертура (Реклямограф). 2) 15 пань. Мі-міп'лястика: сьвітліні піраміди та мармурові гру-пи. 3) Найбільша американська пантоміна: На-виставі автомобіліє. 4) Miss Pau'a, трансформа-ційна тансерка. 5) The Elmones, жонглери смо-лоскипами. 6) Орхестра. 7) Juno Salmo, золотий Мефісто. 8) Grandjean and May, пруети і сальто-мортале на дроті. 9) William L. toure, пародия надсцени у мініятурі. 10) Ольга Барезиньска, сце-нічна фантазмагория барв. 11) Американський біоскоп: Коронація Едварда VII.

Що дня о 8. год. вечером велике предста-вленє. В неділю і сьвята два представлення. Що ятвнці High-Life представленє. Білети вчасній-ше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

4-5

ДО КАНАДИ

як і до всіх других заморских земель переправляє **НАЙДЕШЕВШЕ**
повсюди знакома фірма:
B. KARLSBERG
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.
Поки хто шифарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агєнтів корабельних.

Найновійший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ“
комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)
відзначає ся невачерпанам ювіальним гумором і жвавим діяльом. Ся комедия збогачує знатно галерню типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії уносудженним недотеною, але противно має на-году посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.
— Ціна 2 кор. —
Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

За певну і добру льокацію поручаємо
4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи товариства кредито-вого земского
4 1/2% листи Банку краєвого
5% облігації Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облігації пропінацийні і всілякі ренті державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.
КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.
(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годні				відходить о годні			
	8:10	з	Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	8:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова	1 55	8:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	8:50	з	Брухович, шод. від 15. мая до 14. вер. вк.	2 09	6 43		дв. Підзамче
	7:45	з	Янопа	6:35	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7:40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Праги), Берліна
	8:00		на дв. головний	2:55	9:00	до	Лавочного, Хирова, Калуша
	8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:15	до	Янопа
	8:15	з	Сокала, Рави рускої		9:50	до	Безця, Сокала, Любачева
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берліна	10:30	до	Чернівців, Потутор	
	10:25	з	Ряшова, Любачева	10:40	до	Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
	11:55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	2:40	10:57		дв. гол.
	1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	1:25	до	Янопа від 1. мая до 15. вересня в пе-длю і сьвята	
	1:23	з	Янопа	2:15	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і сьвята	
2:20			на дв. голов.	3:05	до	Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
2:35	3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	3:15	до	Янопа щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	з	Самбора, Стрия, Сколього (15-30.9)	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.	
	5:11	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачева	
	5:35		" на дв. голов.	НІЧ			
1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан	12:45	6:10	до	Станиславова, Жидачева
	5:50	з	Кракова	6:20	до	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
				6:30	до	Янопа від 1. мая до 15. вер. будні дни а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1903. щоденно	
				6:35	до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
				7:10	до	Сокала і Рави рускої	
				8:16	до	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	
				8:25	до	Черемшля	
				9:00	до	Підволочиск, Бродів гол. дворець	
				9:20		дв. Підзамче	
				10:05	до	Янопа від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.	
				10:30	до	Іцкан, Чорткова	
				11:00	до	Кр кова, Відня, Варшави, Праги	
				11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
				11:32	до	" дв. Підзамче	
				4:15	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				5:50	до	Брухович від 15. мая до 14. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно европейский рїзняєт ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.